

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1614/2022
13.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Мирко Ракић, адвокат из ..., против туженог Центра за социјални рад Свилајнац из Свилајнца, чији је заступник Општинско правобранилаштво Свилајнац, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1908/21 од 25.02.2022. године, у седници одржаној 13.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1908/21 од 25.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Деспотовцу Судска јединица Свилајнац П1 146/18 од 23.04.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па су поништена решења туженог и то: решење број ../2018 од 02.04.2018. године и решење о отказу уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности из радног односа број ../2018 од 02.04.2018. године и обавезан тужени да тужиљу врати на посао. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 115.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1908/21 од 25.02.2022. године, одбијена је, као неоснована, жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог. Решењем председника Општине Свилајнац од 29.03.2006. године одобрено је финансирање из буџета бруто зараде једног социјалног радника у Центру за социјални рад у Свилајнцу. Одлуком Општинског већа Општине Свилајнац од 15.06.2012. године одобрено је финансирање бруто зараде једног социјалног радника у Центру за социјални рад Свилајнац до износа бруто зараде утврђене у складу са Републичком уредбом којом су регулисани коефицијенти за стручне послове у установама социјалне заштите и стављено ван снаге решење председника Општине Свилајнац од 29.03.2006. године којим је одобрено финансирање бруто зараде за једног социјалног радника. Тужила, по занимању ... уговором о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 09.04.2012.године засновала је радни однос код туженог на пословима ... . Анексом уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности из радног односа од 01.06.2012. године измењен је уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности из радног односа од 09.04.2012. године у погледу начина обрачуна зараде. Одлуком Општинског већа Општине Свилајнац од 26.01.2018.године стављена је ван снаге одлука истог органа од 15.06.2012. године и обустављено финансирање бруто зараде једног социјалног радника код туженог из буџета Општине Свилајнац. Решењем туженог број ../2018 од 02.04.2018. године утврђено је да је престала потреба за радом тужиле на пословима ... због економских промена код послодавца, а затим јој је решењем број ../2018 од 02.04.2018. године отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности из радног односа од 09.04.2012. године са анексом од 01.06.2012. године. Тужени је тужиле отказао уговор о раду јер је једино њена зарада била финансирана из буџета Општине Свилајнац. Зараде осталих запослених су биле финансиране из републичког буџета. Након престанка радног односа тужиле тужени је засновао радни однос са социјалним радницима на одређено време чија радна места су била систематизована правилником тужене, а финансирана су из буџета Републике. Правилником о организацији и унутрашњој систематизацији туженог од 05.03.2018.године било је предвиђено четири извршиоца на пословима ... .

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев. Према Правилнику о организацији и унутрашњој систематизацији туженог од 05.03.2018. године било је предвиђено четири извршиоца на пословима ..., које је обављала и тужила, па је тужени иако није имао обавезу да донесе програм решавања вишка запослених, морао да примени унапред прописане критеријуме за решавање вишка запослених и на основу критеријума изврши бодовање тужиле и осталих запослених на тим пословима. Осим тога, Закон о раду код утврђивања ко од запослених представља вишак због технолошких, организационих и економских промена не прави разлику да ли се одређено лице финансира из буџета републике или локалне самоуправе јер је у оба случаја реч о радном односу који запосленом гарантује сва права, обавезе и одговорности у складу са Уставом, Законом о раду и уговором о раду. Стога је без значаја чињеница што је тужила једина финансирана из буџета општине Свилајнац, тим пре што је одлуком Општинског већа општине Свилајнац од 26.01.2018.године одобрено финансирање бруто зараде једног социјалног радника, а не ... . Код изложеног оспорено решење је поништено, а тужени обавезан да тужилу врати на рад применом одредбе члана 191. став 1. Закона о раду.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...113/17) прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Закон о раду прописује поступак који ће се примењивати у случају престанка потребе за радом запосленог и одређује права која је послодавац дужан да обезбеди запосленом за чијим је радом престала потреба. Тако је послодавац дужан да донесе Програм решавања вишка запослених када се стекне неки од услова из члана 153 Закона о раду, у зависности од броја запослених који представљају вишак у односу на укупан број запослених. Међутим, и у ситуацији када послодавац није у обавези да донесе Програм решавања вишка запослених то му не даје право да без одређеног критеријума сам одлучи који запослени представљају вишак. Дакле, послодавац нема дискреционо право да сам одлучи који запослени представља вишак, већ одређивање запосленог коме радни однос престаје мора да буде извршено на основу одређеног критеријума који искључује сваку произвољност и волунтаризам.

Оспореним решењима туженог утврђено је да је престала потреба за радом тужиле на пословима ... због економских промена насталих код послодавца – непостојања услова за даље финансирање и отказан јој је уговор о раду због престанка потребе за њеним радом. Правилником о организацији и унутрашњој систематизацији туженог од 05.03.2018.године било је предвиђено четири извршиоца на пословима ..., које је обављала и тужилца. С тим у вези тужилца је морала да буде изложена конкуренцији са осталим запосленима на истим пословима, применом критеријума на основу којих је послодавац требало да утврди ко од запослених представља вишак. У конкретном случају тужени није утврдио и применио критеријуме који би показали зашто је тужилца вишак у односу на остале извршиоце који су обављали исте послове које и тужилца, што оспорена решења чини незаконитом.

Без утицаја је то што су у уводу уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности из радног односа од 09.04.2012.године и анекса уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности од 01.06.2012.године наведене и одлуке општине Свилајнац од 29.03.2006.године и од 15.06.2012.године, којима је одобрено финансирање зараде једног социјалног радника, као и то што је зарада тужиле финансирана из буџета општине Свилајнац. Наиме, послодавац је у обавези да примени критеријуме при одлучивању ко ће од више запослених на истом радном месту бити проглашен технолошким вишком, па и у ситуацији када није био у обавези да донесе програм решавања вишка запослених, а што у конкретном случају није учињено.

Код изложеног неосновани су ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права.

Наводима да је зарада тужиле финансирана искључиво из буџета општине Свилајнац, те да се престанак финансирања могао односити само и искључиво на

тужиљу, тужени у ревизији понавља наводе истицане у жалби против првостепене пресуде, који су правилно цењени у побијаној одлуци и који су без значаја управо из разлога које даје другостепени суд и односи се на то да је одлуком Општинског већа општине Свилајнац одобрено финансирање бруто зараде једног социјалног радника, а не ..., које послове је обављала тужиља, а које разлоге прихвата и овај суд.

Супротно наводима ревизије, другостепени суд није био дужан да у складу са одредбама члана 383 Закона о парничном поступку закаже расправу пред другостепеним судом јер је одлуку засновао на чињеничном стању које је утврђено у првостепеном поступку. У образложењу ожалбене пресуде оцењени су битни жалбени наводи у складу са чланом 396 став 1 Закона о парничном поступку, па се с тим у вези неосновано наводима ревизије указује на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 1 Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**